

Česká školní inspekce
Zlínský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Mateřská škola Bystřička, okres Vsetín

Adresa: 756 26 Bystřička 280

Identifikátor školy: 600 148 912

Termín konání inspekce: 18. – 20. duben 2005

Čj:	o5-1061/05-11020
Signatura	oo4ay128

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Dvoutřídní Mateřská škola Bystřička, okres Vsetín je v obci jedinou mateřskou školou. K 1. červenci 2001 se škola stala příspěvkovou organizací. Zřizovatelem je obec Bystřička. Součástí mateřské školy je školní jídelna.

Provoz je stanoven od 6:30 do 15:30 h. V odpolední době je v provozu pouze jedna třída. K docházce do dvou tříd je v tomto školním roce zapsáno celkem 35 dětí ve věku od tří do sedmi let, což je v souladu s uváděnou kapacitou mateřské školy.

PŘEDMĚT INSPEKCE

- Personální a materiálně-technické podmínky, průběh a výsledky předškolního vzdělávání ve školním roce 2004/2005 v době inspekce.
- Výchova ke zdraví.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací činnost mateřské školy je zajištěna třemi odborně kvalifikovanými pedagogickými pracovníky. Dvě z nich pracují v mateřské škole dlouhodobě, jedna učitelka důchodového věku je zaměstnána na dohodu se zkráceným pracovním úvazkem. Organizace přímé práce učitelek odpovídá celkové naplněnosti i provozním potřebám školy. Překrýváním jejich přímé práce v době poledního stravování, pobytu dětí venku i při organizaci náročných mimoškolních aktivit je zajištěn kvalifikovaný dohled nad dětmi. Diferencovanými ranními nástupy učitelek a redukcí odpoledního provozu pouze do jedné třídy je efektivně řešen provoz školy.

Ředitelka mateřské školy byla do funkce jmenována v listopadu minulého roku. Její dosud nedostatečné řídicí zkušenosti se odráží v příliš obecně stanovených organizačních a provozních pravidlech i nejednoznačně vymezených pracovních náplních zaměstnanců.

Menší počet pracovníků umožňuje ředitelce mít o každodenním dění v mateřské škole dostatečný přehled a operativně řešit vzniklé problémy. Kromě bezprostředního osobního kontaktu se zaměstnanci využívá ředitelka i pravidelně organizovaných provozních porad a pedagogických rad, které pokládá za významný nástroj své řídicí a metodické činnosti. Z obsažných zápisů je patrné, že vnitřní informační systém školy je pro všechny zaměstnance školy dostatečně účinný.

Ředitelka školy založila svou řídicí práci na otevřené komunikaci a bezprostřední spolupráci se všemi zaměstnanci. Od pedagogických pracovníků přijímá připomínky a návrhy na zlepšení materiálních podmínek i vzdělávací činnosti školy.

Celková kvalita kontrolní činnosti je negativně poznamenána absencí zhodnocení současných podmínek mateřské školy. Stejně tak hospitační činnost, kterou ředitelka realizuje v dostatečné míře, postrádá důslednější rozbor uplatněných didaktických forem, metod a prostředků i výraznější zaměřenost k stěžejním cílům školy. Formální závěry hospitačních záznamů neumožňují stanovit účinnější opatření vzhledem k pedagogické práci obou učitelek.

Součástí řízení mateřské školy je i plánování v oblasti lidských zdrojů, které je zaměřeno hlavně do oblasti dalšího vzdělávání. Ředitelka spolu s pedagogickou pracovnící, která je v trvalém pracovním poměru, projevují dostatečný zájem o nové trendy v předškolním

vzdělávání a jejich uplatňování v pedagogické praxi. Kvalitní výběr vzdělávacích seminářů, především z oblasti ekologie a environmentální výchovy, odráží pedagogickou zaměřenost školy i potřebu dostatečné profesionální připravenosti učitelek pro realizaci rámcového vzdělávacího programu.

Pro vyhodnocení pracovních výsledků všech pracovníků stanovila ředitelka hodnotící kritéria, která však pro svou obecnost nejsou pro zaměstnance dostatečně motivující.

Personální podmínky vzdělávací činnosti mateřské školy jsou celkově hodnoceny jako dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Provoz mateřské školy byl zahájen v roce 1977. Objekt školy tvoří dvě navzájem propojené přízemní budovy. Svým vhodným umístěním i velikostí prostor splňuje škola pedagogické, organizační a hygienické podmínky pro předškolní vzdělávání. Dispoziční řešení tříd, heren, šaten a sociálního zařízení umožňuje dětem plynule přecházet, bez zbytečného organizování. Celkové vybavení tříd a heren je však zastaralé a nedostatečně funkční. Oba prostory postrádají větší variabilitu a podnětnost. Vzhledem k programové zaměřenosti školy zde chybí především pracovní centra, v nichž by děti uskutečňovaly pokusy s přírodním materiálem, případně zde realizovaly své individuální činnostní záměry. Dílčími úpravami staršího nábytku se přesto učitelkám podařilo vytvořit dětem ve třídách žádoucí soukromí a většinu hraček a pomůcek jim zpřístupnit.

Množství a kvalita herního materiálu a didaktických pomůcek odpovídá současným pedagogickým požadavkům pro předškolní vzdělávání. Děti mají k dispozici dostatečné množství výtvarných, pracovních, hudebních pomůcek i audiovizuální techniky. Přiměřeně jsou obě herny vybaveny mobilními tělocvičnými pomůckami. Statické tělocvičné nářadí dosud není do prostor tříd a heren zabudováno. Průběžně je doplňována školní i dětská knihovna. Vzhledem k velkému množství původní i současné literatury postrádá zvláště pedagogická knihovna určitou aktualizaci i vhodnější umístění.

Pro relaxační účely využívají děti přiměřeně velkou školní zahradu s ovocnými stromy, okrasnými keři a tradičním zahradním vybavením včetně prostorného zahradního altánu.

V zájmu účelného nakládání s materiálně-technickým vybavením školy sleduje ředitelka při namátkových kontrolách a hospitační činnosti, jak jsou pracovní a didaktické prostředky, audiovizuální technika a literatura efektivně využívány ve vzdělávacím procesu. O výsledcích kontrol jsou zaměstnanci pravidelně informováni prostřednictvím provozních porad. Zjištěné nedostatky jsou řešeny především operativně, bezprostředně.

Materiálně-technické podmínky vzdělávací činnosti mateřské školy jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací program

Vzdělávací činnost mateřské školy je realizována v souladu s obecnými cíli a zásadami předškolního vzdělávání i rámcovým vzdělávacím programem. Při vytváření vlastního školního vzdělávacího programu, limitovaného na jeden školní rok, se pedagogické pracovníce inspirovaly dlouhodobým ekologickým projektem „Jeřabinka“, který kromě ekologických prvků obsahuje i prvky zdravé školy. Dlouhodobým cílem je vytvořit

v mateřské škole takové podmínky, které by děti maximálně podněcovaly k ochraně přírody a zdravému způsobu života při současném respektování místních přírodních specifíků. Velký význam je přikládán nejen individualizaci vzdělávacího procesu, ale i otevřenosti školy vůči rodičovské veřejnosti a dalším ekologickým institucím.

Školní matrika, doklady o přijímání dětí i další povinná dokumentace obsahující údaje o docházce dětí jsou průkazně vedeny. Záznamy o průběhu vzdělávání mají velmi dobrou vypovídající úroveň.

Kontrolní a evaluační činnost v oblasti realizace školního vzdělávacího programu není doposud ředitelkou zpracována. Naplňování vzdělávacího záměru školy tak probíhá bez žádoucí zpětné vazby a sebereflexe.

Organizace denních činností plně respektuje psychohygienické požadavky vzhledem k předškolnímu vzdělávání. Vyváženou skladbou vzdělávacích činností i vhodně volenou organizací stravování, pobytu dětí venku, odpoledního odpočinku i pitného režimu jsou respektovány individuální potřeby dětí. Dostatečný prostor je vytvářen pro pestré činnostní aktivity, při nichž děti získávají poznatky prožitkem a vlastní zkušeností. Některým učitelkám se doposud nedaří eliminovat tradiční členění dopoledních činností na samostatné bloky spontánních a řízených aktivit, což se odráží v nižším přizpůsobení se vývojovým, kognitivním a emocionálním potřebám dětí rozdílného věku.

Pravidla vzhledem k organizaci provozu a vnitřnímu režimu školy jsou obsažena ve školním řádu, který však jako závazný interní dokument nestanovuje zcela jednoznačně práva a povinnosti zaměstnanců, dětí i jejich zákonných zástupců.

Ředitelka si je plně vědoma nezastupitelného významu mateřské školy jako důležité kulturní a osvětové instituce v obci, proto má snahu mateřskou školu co nejvíce otevřít veřejnosti a pokračovat v tradičně dobré spolupráci s organizacemi, které mohou jakýmkoliv způsobem přispět k obohacení vzdělávacích záměrů školy.

Velký význam přikládá ředitelka spolupráci s rodiči, pro které organizuje informační schůzky, tvořivé dílny, kulturní a společenské aktivity. K maximální informovanosti rodičů slouží především osobní kontakty i výstižné informační vývěsky. Prostřednictvím školního řádu jsou rodiče informováni o podmínkách přijetí, průběhu, případně ukončení docházky dítěte. Zdůrazněny jsou však více povinnosti rodičů, než jejich práva na informace o dětech včetně poskytování poradenských služeb školou.

Průběh a výsledky vzdělávání

Spontánní činnosti

Při promýšlení a plánování dopoledního bloku činností se pedagogické pracovnice zaměřily na obsahovou propustnost zvoleného tématu od ranních spontánních činností přes didakticky cílené činnosti. V průběhu všech činností preferovaly dominantní úlohu dětské hry i svobodu dítěte při hře.

Vlastní průběh spontánních činností byl pozitivně ovlivněn pestrou nabídkou didaktických prostředků a pracovních činností, které úzce souvisely s realizovaným tématem. Dětem byla ponechána dostatečná volnost při výběru místa, činnosti či spoluhráče. Využitím netradičních materiálů a jejich originálním zpracováním byla podněcována tvořivost a fantazie dětí. Časté uplatňování pracovních aktivit se kladně odrazilo v jejich manuální zručnosti a samostatnosti.

Kvalitu her pozitivně ovlivnilo i věkově smíšené složení tříd. Každé dítě přispělo k rozehrání situace vlastními dovednostmi, aniž bylo jakkoliv v projevu nebo zájmu omežováno. Vzájemná komunikace a vztahy mezi učitelkami a dětmi byly založeny na důvěře a

partnerství. Všechny učitelky dokázaly vhodně využít vzniklých problémových situací k rozvinutí dialogu i hledání řešení a východisek z dané situace. Do her dětem vstupovaly pouze, když bylo třeba hru motivačně oživit, nebo připomenout pravidla hry. V jejich hodnocení převažovaly kladné stimulační prvky.

Maximálně kreativně probíhaly spontánní činnosti třetí den. Zásadou inspirativního přístupu učitelky i nabídky netradičních pomůcek a materiálů byly děti vedeny k pestrým námětovým hrám obsahem navazujících na tematický celek. Plně zde bylo využito jak dosavadních ekologických znalostí, představivosti i fantazie dětí, tak i jejich manipulačních a pracovních dovedností. Všechny zúčastněné děti se dokázaly ve společné činnosti uplatnit, což vedlo k jejich maximálnímu emočnímu uspokojení. Adresným hodnocením učitelka motivovala děti k úspěšnému dokončení započatých činností.

V průběhu všech tří dnů děti ve spontánních činnostech projevovaly vysokou míru samostatnosti, sebevědomí v jednání i schopnost vzájemné spolupráce. Plně respektovaly základní zdvořilostní návyky, akceptovaly dohodnutá pravidla chování a jednání.

Průběh dvou sledovaných spontánních činností je hodnocen velmi dobře, v jednom případě jako vynikající.

Řízené činnosti

Plánované řízené činnosti vycházely obsahově z týdenního tematického celku. Vzdělávací proces probíhal komplexně, osobnost dětí byla rozvíjena vyváženě ve všech oblastech. Zvolené organizační formy ve dvou případech zcela odpovídaly věkové skladbě dětí, respektovaly individuální tempo i možnosti dětí.

Využitím převážně skupinových organizačních forem byl v obou třídách vytvořen dostatečný prostor pro souvislé vyjadřování a rozvoj aktivní slovní zásoby dětí. Vhodně zvolenou průběžnou motivací, častým zařazením pohybových, hudebních a jazykových prvků dosáhly učitelky přirozeného zájmu dětí. Vlastní tvořivostí a nápaditostí pružně reagovaly na vzniklou pedagogickou situaci. Uplatněním pestrých didaktických metod a prostředků, střídáním činností klidových s rušnými udržovaly děti po celou dobu v soustředění a aktivitě.

V jednom případě však dominantnější jednání učitelky i frontálně organizovaná činnost omezily prostor pro samostatný verbální projev i vlastní rozhodování dětí. Zdlouhavé zadávání úkolů bez možnosti svobodného výběru odpovídalo spíše školskému způsobu výuky, což následně vedlo k poklesu zájmu dětí a ne zcela uspokojivému výsledku. I když učitelka v úvodu i v průběhu řízené činnosti využila množství názorných pomůcek, jejich uplatnění bylo často samoúčelné.

Pouze jedna pedagogická pracovnice zcela přirozeně propojila spontánní a řízené činnosti do jednoho integrovaného bloku. Pro rozvoj poznávacích procesů dětí přitom maximálně využila aktivizujících prožitkových metod na podkladě přímých zkušeností i abstraktních prvků, které symbolizovaly daný jev. Diferencované metody práce s převahou činnostního učení byly zcela v souladu se zákonitostmi i specifikou vzdělávání dětí předškolního věku. Účinnými didaktickými prostředky a metodami se učitelce podařilo děti citově vtáhnout do děje, podnítit v nich představivost a vyprovokovat je k vlastním úvahám i aktivitě. Po celou dobu řízené činnosti probíhala mezi učitelkou a dětmi přirozená integrace a komunikace často podpořena řešením problémových situací.

Ve všech sledovaných řízených činnostech převažoval kamarádský vztah učitelek k dětem i časté pozitivní povzbuzování dětí nesmělých.

Průběh sledovaných řízených činností je v jednom případě hodnocen jako dobrý, jednou jako velmi dobrý a ve třetím případě jako vynikající.

Průběhové výsledky vzdělávací činnosti

Pohybové dovednosti dětí jsou rozvíjeny především v rámci řízených činností, při nichž je dbáno na dostatečnou pohybovou zátěž i procvičení všech svalových skupin. Ke zkvalitnění pohybových dovedností a upevnění zdraví dětí slouží i četné nadstandardní aktivity, které jsou v průběhu roku realizovány mimo objekt mateřské školy.

Vhodně sestavená organizace denních činností i respektování osobnostních zvláštností dětí při stravování, osobní hygieně i odpoledním odpočinku vytváří adekvátní podmínky pro rozvoj jejich sebeobslužných návyků. Funkčně je zaveden pitný režim.

V průběhu celého dne jsou u dětí bezprostředně rozvíjeny zdvořilostní návyky, ohleduplnost a tolerance. Dostatek pozitivních příkladů a vzorů prosocionálního chování získávají děti při kulturních a společenských událostech.

Komunikační dovednosti dětí odpovídají jejich věku. Děti mají přiměřenou slovní zásobu, jsou sdílné a otevřené k sobě navzájem i k dospělým. V současné době však není v mateřské škole dořešena péče o děti s vadami řeči. Ve vzdělávacích činnostech je pozornost učitelek zaměřena pouze k prevenci řečových vad u dětí a k rozvoji jejich grafomotorických dovedností.

Výtvarné práce z přírodních a netradičních materiálů, které zdobí prostory mateřské školy, odráží bohatou dětskou představivost a fantazii. Pravidelným zařazováním praktických činností, často tematicky souvisejících s ekologií a zdravotědou, je podporována přirozená dětská zvědavost i schopnost hledat příčinné a vztahové souvislosti mezi přírodou a lidskou společností. Vhodně volenými didaktickými metodami i zařazováním problémových otázek jsou rozvíjeny myšlenkové operace u dětí.

Prostřednictvím přímých poznatků z turistických vycházek do přírody i přímých besed s odborníky ekologických organizací získávají děti kvalitní poznatky o fungování a ochraně ekosystému. Tyto zkušenosti pak přirozeně uplatňují ve svých hrách a praktických činnostech i v koutcích živé přírody.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Průběh a výsledky vzdělávání jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Součástí inspekční činnosti byla tematicky zaměřená inspekce „Výchova ke zdraví“. Zjištění z této tematicky zaměřené inspekce, která probíhá i v jiných mateřských školách, budou souhrnně zveřejněna v tematické zprávě a ve výroční zprávě ČŠI o školním roce 2004/2005.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina Mateřské školy Bystřička, okres Vsetín vydaná obcí Bystřička s účinností od 1. července 2001
2. Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. RŠ-2146 vydané Okresním úřadem Vsetín dne 18. června 2001 s účinností od 1. července 2001
3. Výkaz o mateřské škole Škol (MŠMT) V 1-01 podle stavu k 30. září 2004
4. Evidenční listy dětí docházejících do mateřské školy ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce (20. duben 2005)
5. Rozhodnutí o přijetí dětí do mateřské školy ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce
6. Přehled výchovné práce mateřské školy za školní rok 2004/2005 k datu inspekce
7. Přehled o docházce dětí za měsíc září 2004 – duben 2005 k datu inspekce
8. Školní a třídní vzdělávací program pro školní rok 2004/2005
9. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání pedagogických pracovních mateřské školy k datu inspekce
10. Školní řád mateřské školy účinný ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce
11. Provozní řád mateřské školy k datu inspekce
12. Doklady o absolvovaných vzdělávacích seminářích pedagogických pracovních za školní rok 2004/2005 k datu inspekce
13. Plán provozních porad a pedagogické rady, záznamy z jejich jednání ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce
14. Plán hospitační činnosti pro školní rok 2004/2005, hospitační záznamy k datu inspekce
15. Záznamy ze schůzek s rodiči ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce
16. Kritéria osobního ohodnocení pedagogických a nepedagogických pracovních mateřské školy platné ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce
17. Fotodokumentace nadstandardních aktivit mateřské školy k datu inspekce
18. Plán spolupráce se základní školou, rodiči a zřizovatelem pro školní rok 2004/2005
19. Plán spolupráce s ekologickými organizacemi pro školní rok 2004/2005

ZÁVĚR

Všechny pedagogické pracovníce jsou plně kvalifikované a aktivně se spolupodílí na realizaci stanovených pedagogických záměrů školy. Dílčí nedostatky pramenící z dosud krátké řídicí zkušenosti ředitelky byly zjištěny v nedostatečné funkčnosti vnitřních řídicích předpisů. Personální podmínky mateřské školy jsou celkově hodnoceny jako dobré.

Prostorové podmínky mateřské školy i vybavenost herním a didaktickým materiálem jsou na kvalitní úrovni. Vzhledem k dlouhodobému záměru školy a snaze poskytnout dětem žádoucí zázemí pro uspokojování jejich osobnostních potřeb a zájmů si především vnitřní zařízení tříd a heren vyžaduje zvýšenou pozornost. Celkově jsou materiálně-technické podmínky mateřské školy hodnoceny jako velmi dobré.

Školní vzdělávací program spolu s třídními programy vytvářejí předpoklad pro systematickou vzdělávací činnost školy. V zájmu hlubší sebereflexe školy však daný

vzdělávací program postrádá jednoznačně stanovená pravidla pro vnitřní evaluaci vzdělávacích cílů.

V pedagogické činnosti školy je dlouhodobě dosahováno pozitivních výsledků zvláště v oblasti ekologie a zdravotědy. Pedagogické pracovnice stále častěji uplatňují kreativní didaktické metody a skupinové formy práce. Sledované verbální i neverbální projevy dětí, jejich znalosti a dovednosti i vysoká míra tvořivosti dokládá velmi dobrou úroveň vzdělávací činnosti školy.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobry (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Hana Hrubá	Hana Hrubá v. r.
Členka týmu	Bc. Jana Bílková	Jana Bílková v. r.

Ve Zlíně dne 5. května 2005

Razítko

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Zarámí 88, P.O.Box 225, 760 01 Zlín. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: 16. květen 2005

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Lenka Stolařová, ředitelka mateřské školy

Lenka Stolařová v. r.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Obec Bystřička 756 26 Bystřička 82	2005-05-30	čj.05-1061/05-11020

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.